

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Βουδαπέστη, Σεπτέμβριος 2017

ΣΥΝΤΟΜΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η οικονομία της Ουγγαρίας και οι Διμερείς Οικονομικές Σχέσεις με την Ελλάδα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Η **μετάβαση** της Ουγγαρίας από την οικονομία Κεντρικού Σχεδιασμού στην Οικονομία Αγοράς άρχισε -ιστορικά- το 1966 όταν η Κεντρική Επιτροπή θέλοντας να δημιουργήσει μια νέα βάση για την εθνική οικονομία, ενέκρινε τον «Νέο Οικονομικό Μηχανισμό», μια οικονομική πολιτική που στόχο είχε την αύξηση της παραγωγικότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 η Ουγγαρία βρέθηκε στα πρόθυρα χρεοκοπίας και οικονομικής κατάρρευσης. Με αλλαγή της οικονομικής πολιτικής (ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και του ιδιωτικού τομέα) και αντίθετα από τις οδηγίες της COMECON¹ (έγινε μέλος του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας), η Ουγγαρία συνέχισε τη μεταβατική πορεία της.

Με την **πολιτική αλλαγή** (1989-1990) δόθηκε προτεραιότητα στην πορεία εκδημοκρατισμού της χώρας και δεν ελήφθησαν τα απαραίτητα μακροπρόθεσμα μέτρα χρηματοοικονομικής και δημοσιονομικής σταθερότητας που θα οδηγούσαν τη χώρα σε μακροοικονομική σταθερότητα και θα εξασφάλιζαν την ομαλή μετάβαση στην οικονομία αγοράς. Η χώρα βρέθηκε και πάλι στο χείλος της οικονομικής κατάρρευσης. Η κρίση αποφεύχθηκε με την υιοθέτηση ενός αυστηρότατου (και αντιλαϊκού) προγράμματος οικονομικής λιτότητας, γνωστό και ως πακέτο «Bokros» (1995-1998). Με ατμομηχανή της οικονομίας τις εξαγωγές, η Ουγγαρία σημείωσε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Το 2004 έγινε μέλος της Ε.Ε.

Η **διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση**, που έπληξε την παγκόσμια οικονομία, δημιούργησε σοβαρά προβλήματα στην ουγγρική οικονομία. Οι επιπτώσεις εμφανίστηκαν σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας και ανάγκασαν την κυβέρνηση να συνάψει, το 2008, συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ε.Ε. και την Παγκόσμια Τράπεζα, για παροχή δανείου συνολικού ύψους 20 δισ. €. Το 2010 με την αλλαγή της κυβέρνησης και της οικονομικής πολιτικής, η χώρα εμφάνισε -χαμηλή- ανάπτυξη που συνεχίστηκε και το 2011.

¹ Οικονομικός Συνασπισμός κρατών του ανατολικού μπλόκ υπό την ηγεσία της Σοβιετικής Ένωσης (αντίστοιχος της ΕΟΚ).

Ο Πρωθυπουργός **Viktor Orbán**, αμέσως μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά του και θέλοντας να ενισχύσει την οικονομία της Ουγγαρίας, εφήρμοσε μια οικονομική πολιτική με κύριους άξονες: α) την προώθηση της επιχειρηματικότητας, β) τον περιορισμό των κρατικών δαπανών, γ) την άντληση πόρων από επικερδείς τομείς της οικονομίας και δ) την υποστήριξη των νοικοκυριών μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων. Το νέο μίγμα οικονομικής πολιτικής που εφήρμοσε η κυβέρνηση Orbán, με την επανα-κρατικοποίηση των ασφαλιστικών ταμείων, της ρύθμισης των κόκκινων στεγαστικών δανείων υπέρ των δανειοληπτών και κυρίως την επιβολή έκτακτης ειδικής εισφοράς «crisis tax» (για την τριετία 2010-2012) σε τράπεζες, ασφαλιστικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αλλά και σε μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις (ως επί το πλείστον πολυεθνικών συμφερόντων), προκάλεσε έντονες αντιδράσεις και υπήρξε η κύρια αιτία να χαρακτηριστεί «ανορθόδοξη» η οικονομική πολιτική του Ούγγρου Πρωθυπουργού και να οδηγηθεί η χώρα σε ρήξη με το ΔΝΤ (Ιούλιος 2010). Το 2011 οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης (Fitch, Moody's και Standards & Poor's) μείωσαν την πιστοληπτική ικανότητα της Ουγγαρίας υποβαθμίζοντας τα δεκαετή ουγγρικά κρατικά ομόλογα στην κατηγορία «σκουπιδιών» (junk bonds).

Εντούτοις, τα τελευταία δύο χρόνια, με την κυβέρνηση να δίνει έμφαση στην ταυτόχρονη μείωση τόσο του δημοσίου χρέους όσο και του δημοσίου ελλείμματος, οι οικονομικοί δείκτες της Ουγγαρίας βελτιώθηκαν και συνεχίζουν να βελτιώνονται. Το **χρέος** της γενικής κυβέρνησης της Ουγγαρίας ως ποσοστό επί του ΑΕΠ επιδεικνύει σημαντική πτώση από το 2011 και βρίσκεται στο 75%, ενώ ο δείκτης συμμετοχής του εξωτερικού χρέους στο συνολικό χρέος της Ουγγαρίας έχει μειωθεί από 50% το 2011 σε 30% το 2016. Το **έλλειμμα** φαίνεται να είναι υπό έλεγχο με τον κρατικό προϋπολογισμό σχετικά ισορροπημένο. Τον Ιούλιο 2016 ο προϋπολογισμός της κυβέρνησης σημείωσε ένα από τα χαμηλότερα ελλείμματα όλων των εποχών, ενώ τον Οκτώβριο καταγράφηκε για πρώτη φορά τα τελευταία 15 χρόνια πλεόνασμα 57,3 δις φιορινιών (HUF), ένδειξη ότι οι μεταρρυθμίσεις της Ουγγαρίας αποδίδουν.

Ο **ρυθμός ανάπτυξης** της οικονομίας υποστηριζόμενος κυρίως από την εγχώρια κατανάλωση, το εξωτερικό εμπόριο, τη βιομηχανία και τον αγροτικό τομέα διαμορφώθηκε για το 2016 στο 2,1%, ενώ σύμφωνα με την εξαμηνιαία έκθεση προβλέψεων της Επιτροπής της Ε.Ε., θα ανέλθει σε 2,6% το 2017 και σε 2,8% το 2018.

Σήμερα, με τον βιομηχανικό τομέα να συνεισφέρει περίπου το 25% του ΑΕΠ και τον τομέα των υπηρεσιών να συνεισφέρει κάτι λιγότερο από τα 2/3 του ΑΕΠ, η δομή της οικονομίας της Ουγγαρίας δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις από τις οικονομίες χωρών με ανάλογο επίπεδο ανάπτυξης. Στις βασικές βιομηχανίες της χώρας συγκαταλέγονται: αυτοκινητοβιομηχανία, δομικά υλικά, επεξεργασία τροφίμων, χημικά, πληροφορική, ηλεκτρονικά, κλωστοϋφαντουργία. Ο αγροτικός τομέας συνεισφέρει περίπου το 3,1% του ετήσιου ΑΕΠ της χώρας.

Οι καλές επιδόσεις της οικονομίας της Ουγγαρίας, οδήγησαν τους τρεις μεγάλους διεθνείς οίκους αξιολόγησης να αναθεωρήσουν τις εκτιμήσεις τους και να αναβαθμίσουν το κρατικό αξιόχρεο της χώρας στην κατηγορία Βαα3 ώστε τα ομόλογά της να θεωρούνται πλέον επένδυση. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) υπολογίζονται σε πάνω από 71,6 δις ευρώ, ποσό που σε σχέση με το ΑΕΠ είναι το υψηλότερο μεταξύ των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Το 76,4% των ΑΞΕ προέρχεται από κ-μ της Ε.Ε. (23,2% προέρχεται από την Γερμανία).

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

	2012	2013	2014	2015	2016
ΑΕΠ	-1,6%	2,1%	4,0%	3,1%	2,1%
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (σε €)	8.800	9.911	10.015	11.056	11.321
Δημόσιο χρέος (ως % ΑΕΠ)	79,2%	79,2%	80,3%	75,5%	73,4%
Δημόσιο έλλειμμα (ως % ΑΕΠ)	2,0%	2,2%	2,6%	2,2%	-1,5%
Πληθωρισμός	5,7%	1,7%	-0,2%	-0,1%	0,4%
Ανεργία	11%	10,2%	7,7%	6,8%	5,1%
Μέσος μηνιαίος μικτός βασικός μισθός (σε χιλ. HUF)	223,0 (€ 770)	231,0 (€ 757)	237,0 (€ 769)	247,75 (€ 792)	260,8 (€ 837)

Πηγές: α) Κεντρική Τράπεζα της Ουγγαρίας (MNB)
β) Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
γ) Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας (KSH)
δ) Στατιστική Υπηρεσία Ε.Ε.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Στον τομέα του εξωτερικού εμπορίου, η χώρα σημειώνει εξαιρετική πρόοδο. Από τα μέσα του 2013 κι ένθεν, ο όγκος εμπορίου της χώρας αυξάνεται με ρυθμούς 5-10% ετησίως. Στις πιο ανταγωνιστικές βιομηχανίες με έντονο εξαγωγικό προσανατολισμό, συμπεριλαμβάνονται: αυτοκινητοβιομηχανία, ITC (πληροφορική-επικοινωνίες) και ηλεκτρονικά. Σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Ουγγαρίας αναδεικνύεται, διαχρονικά, η Γερμανία. Αυστρία, Σλοβακία, Τσεχία, Γαλλία και Ιταλία, είναι επίσης σημαντικοί εμπορικοί εταίροι για την Ουγγαρία.

Εξωτερικό Εμπόριο Ουγγαρίας

(σε €)	2012	2013	2014	2015	2016
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	79.952.022.937	81.293.939.352	84.505.983.861	90.460.196.236	93.046.146.832
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	73.297.492.428	74.738.823.166	78.231.785.764	81.864.894.005	83.111.460.867
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	6.654.530.509	6.555.116.186	6.274.198.097	8.595.302.231	9.934.685.965

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας (KSH).

Οι εμπορικές συναλλαγές της Ουγγαρίας προσανατολίζονται, τόσο σε επίπεδο εξαγωγών όσο και σε επίπεδο εισαγωγών, προς τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ποσοστό περίπου 80% επί του συνόλου των ουγγρικών εξαγωγών και 75% επί του συνόλου των ουγγρικών εισαγωγών αποτελούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι ξένες πολυεθνικές στην Ουγγαρία διαθέτουν σημαντικά μερίδια αγορών στους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας (τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, τραπεζικός τομέας, λιανεμπόριο), ενώ, ποσοστό άνω του 60% των ουγγρικών εξαγωγών, αφορούν προϊόντα ξένων πολυεθνικών που παράγονται ή κατασκευάζονται εγχωρίως.

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΕΛΛΑΔΑ

Βασικός στόχος των διμερών μας σχέσεων με την Ουγγαρία, αποτελεί η περαιτέρω ανάπτυξη και διεύρυνση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων. Η Ουγγαρία είναι μια ευρωπαϊκή, ανοιχτή οικονομία, εκτός ευρωζώνης, με εξαγωγικό προσανατολισμό και σημαντική βιομηχανία. Γεωγραφικά περιβάλλεται -και ως ένα βαθμό επηρεάζεται- από αναπτυγμένες αγορές όπως η Γερμανία, η Αυστρία και η Ιταλία. Το εμπορικό ισοζύγιο της Ουγγαρίας εμφανίζεται έντονα πλεονασματικό και οι εξαγωγές της χώρας αποτελούν την ατμομηχανή της οικονομίας.

Διμερές Εμπόριο Ουγγαρίας-Ελλάδος

(σε €)	2012	2013	2014	2015	2016
Εξαγωγές προς Ελλάδα	263.695.184	291.325.486	305.297.360	364.372.113	361.222.628
Εισαγωγές από Ελλάδα	68.041.548	69.324.432	76.954.234	84.058.053	92.562.230
Όγκος Εμπορίου	331.736.732	360.649.918	382.251.594	448.430.166	453.784.858
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-195.653.636	-222.001.054	-228.343.126	-280.314.060	-268.660.398

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας (KSH).

Ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών με την Ελλάδα εμφανίζει, τα τελευταία έτη, αυξητική τάση. Αν και υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης και αύξησης του όγκου και της αξίας των διμερών συναλλαγών, πρέπει να επισημανθεί η ανισορροπία που επικρατεί στο εμπορικό ισοζύγιο, το οποίο παραμένει διαχρονικά ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδος. Τα εισαγόμενα ουγγρικά προϊόντα στην Ελλάδα ενσωματώνουν υψηλό βαθμό προστιθέμενης αξίας, με συνέπεια τη συνεχή διεύρυνση του εμπορικού μας ελλείμματος με την Ουγγαρία.

Διμερές Εμπόριο Ουγγαρίας-Ελλάδος

(σε €)	2015 (α' εξαμ.)	2016 (α' εξαμ.)	2017 (α' εξαμ.)
Εξαγωγές προς Ελλάδα	185.200.085	193.911.636	200.107.174
Εισαγωγές από Ελλάδα	44.339.410	50.990.844	56.327.434

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας (KSH).

Κατά το εξάμηνο Ιαν.-Ιουν. 2017, οι ελληνικές εξαγωγές στην Ουγγαρία σημείωσαν αύξηση 10,46% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2016. Μικρότερη (3,19%) ήταν η αύξηση που σημείωσαν οι ουγγρικές εξαγωγές στην Ελλάδα, γεγονός που σε συνδυασμό με την προαναφερόμενη αύξηση των ελληνικών εξαγωγών, προοιωνίζουν βελτίωση των όρων εμπορίου για την Ελλάδα και μείωση του εμπορικού ελλείμματος μέχρι το τέλος του 2017.

Οι εξαγωγές μας προς Ουγγαρία αποτελούνται συνήθως από αγροτικά προϊόντα τροφίμων και προϊόντα αλουμινίου. Τα τελευταία έτη οι εξαγωγές περιλαμβάνουν επίσης φαρμακευτικά προϊόντα, τηλεφωνικές συσκευές, διάφορα προϊόντα από πλαστικό, ηλεκτρικά κυκλώματα, λιπάσματα, εντομοκτόνα, συσκευές ψύξης, κ.ά.

Οι εισαγωγές που πραγματοποιεί η Ελλάδα από την Ουγγαρία, αφορούν κυρίως σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας (επιβατικά οχήματα, οικιακές ηλεκτρικές συσκευές, οπτικοακουστικές συσκευές, ηλεκτρονικές συσκευές).

Στην Ουγγαρία δραστηριοποιούνται περί τις 60-70 ελληνικών συμφερόντων (μικτές και αμιγώς ελληνικές) εταιρείες, κυρίως στον τομέα του τουρισμού (γραφεία ταξιδιών) αλλά και του εμπορίου (εισαγωγές ειδών διατροφής/ποτών), ενώ κατά δεύτερο λόγο στους τομείς βιομηχανίας, μεταφορών και παροχής υπηρεσιών. Εκτιμάται ότι το σύνολο του ελληνικού επενδυσμένου κεφαλαίου κυμαίνεται περί τα \$ 400 εκατ. Μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επενδύσεων στην Ουγγαρία είναι αυτή της «Chirita A.E.», και της «Coca Cola – 3E A.E.»

Σημαντικό κεφάλαιο στις διμερείς εμπορικές-οικονομικές σχέσεις Ελλάδας-Ουγγαρίας, αποτελεί ο τουρισμός. Η χώρα μας, ισχυρός πόλος έλξης για τους Ούγγρους, δέχεται ετησίως δεκάδες χιλιάδες Ούγγρους επισκέπτες. Το 2015 περίπου 146.000 Ούγγροι επισκέφθηκαν την Ελλάδα, είτε μέσω οργανωμένων τουριστικών εκδρομών, είτε ιδιωτικώς. Ο αντίστοιχος αριθμός των Ελλήνων επισκεπτών στην Ουγγαρία, για το ίδιο έτος, ήταν περίπου 44.000.

	2012	2013	2014	2015	2016*
Αφίξεις από Ουγγαρία στην Ελλάδα	69.789	80.623	89.064	146.380	33.205
Αφίξεις από Ελλάδα στην Ουγγαρία	33.470	35.486	41.754	44.204	-

Πηγή: α) Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας (KSH),
β) Ελληνική Στατιστική Αρχή
γ) Eurostat
(*): Ιαν.-Ιουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ουγγαρία, εξαιτίας της προνομιακής της γεωγραφικής θέσης αποτελεί σταυροδρόμι τεσσάρων μεγάλων ευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφοράς. Διαθέτει 1.300 χλμ αυτοκινητοδρόμων, εκτεταμένο σιδηροδρομικό δίκτυο και πέντε αεροδρόμια. Παρέχει όλες τις απαραίτητες υποδομές για την ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων λειτουργώντας στα πλαίσια της οικονομίας της αγοράς. Ως πλήρες μέλος της Ε.Ε. και των περισσότερων διεθνών οικονομικών οργανισμών, διαθέτει θεσμούς και οργανωτικούς φορείς δομημένους στα δυτικά πρότυπα και ως εκ τούτου παρέχει ασφαλές περιβάλλον επιχειρηματικών και επενδυτικών πρωτοβουλιών. Κατά συνέπεια, αποτελεί ελκυστικό και πολλά υποσχόμενο τόπο επιχειρηματικής δραστηριότητας για εξωστρεφείς ελληνικές εταιρείες.

Εντούτοις, το μικρό μέγεθος της αγοράς και η χαμηλή αγοραστική δύναμη του μέσου Ούγγρου καταναλωτή θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν, από τους Έλληνες επιχειρηματίες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Ουγγαρία. Οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις, για να έχουν πιθανότητες επιτυχίας, θα πρέπει να μπορούν να προσφέρουν τα προϊόντα τους σε ανταγωνιστικές τιμές.